



A'

TSÁSZÁRI ÉS KIRALYI FELSÉG'

ENG E D E L M É V E L,

OKIKIKIKIOIO

Nro 31.

Költ Bétsben, Sz. György Havának (Áprilisnek)  
18-dik napján 1797-dik Esztendőben.

*Hadi Környülállások.*

A' Hadi Cancellária által Bétsbenn ki-  
adatott 15-dik és 16-dik Áprilisi Tudósí-  
tásoknak értelme ez:

*Fiume* Városát 's Kikötőhelyét is el  
foglalta vala az ellenség Ápril. 4-dikénn:  
de a' Károlyvári *Szluini* Regiment' Ober-  
stere *Casimir* Ur rajta hajtott Ápr. 9-di-  
kénn egy Osztály Határőrzőinkel, 's úgy  
szorongatta azt mind vízenn mind száraz-  
zonn, hogy más nap nagy sietséggel el

H h

szaladtak a' Frantziák a' Városból, melyet, minthogy igen hosszú, nem lehetett egészen el keríteni. Ugyan csak ezek fogságunkba 86-ann, kik között három Fő-Tisztek is vagynak.

Estvéli hatodfél órájakor Április' 10-dikének nem csak elfoglalta *Casimir* Oberster *Fiuménak* mind Városát, mind Kikötőhelyét; hanem *St. Mathián* is túl üzette az ellenséget, és *St. Mathiába* ezer emberből álló Őrizetet tett, 's ígérte, hogy haladék nélkül elő-nyomúl, *Carnoliába*, 's a' további Tudósítását *Lippából* fogja már küldeni.

*Tirolisban*, Generálmajor *B. Loudon*, a' bátor szívű hív *Lakosok'* segítségével *Tridentumból* is el verte vala már Ápr. 10-dikénn a' Fr. ákat, 's fogott is el közülök 3 százat, 's nyert tőlök két ágyúkat és sok munitziós-szekereket.

(*Tridentum* (*Trient* *Trente*) Városa, 27 óránnyi járó földre esik *Innsbrucktól*, Dél és Napnyúgot között.)

Más felől *F. M. L. Kerpen* hasonló módra segítettvénn, a' példás hazafiságú 's vitézségű *Tirolisiak* által, egészsz *Pusterthalból* ki nyomta az ellenséget, el foglalván *Lienzet* is, mely erős Város, *Carinthiával* határos szélén fekszik *Tirolisnak*, a' *Dráva* és *Izola* összefolyásánál. *Lienztől*, százezer forintot kívántak a' Fr. ák, de mivel nem vehettek fel tőle hamarjában többet 25 ezernél: a' még hátra ma-

radt summára nézve, 4 Kezeseket vittek el onnét magokkal. A' környékein *Lienz*-nek, sok rablásokat és pufztításokat vittek véghez. Így pofozzák ōk, kegyetlen tselekedeteikkel a' magok Síreni ígéreteiket.

Tegnap estve új Tudósítása jött ki a' Hadi-Cancelláriának B. *Loudon*ról, ki is azt írta 12 dik Ápr. ben *Trient*ből, hogy már akkor *Roveredóból*, *Torboléból*, és *Rivából* is el verettetett az ellenség, 's vitéz Népünk foglalta el a' nevezett helyeket, 's a' *Tirolisiak*' segítségével nyert is a' Fr. áktól egynehány Magazinomokat, egy puskaporos Magazinomot, 's 12 ágyúkat, és fogott közzülök 400-at.

Az ellenség, *Rivoli* felé vonta vizsgálta magát: 's *Báró Loudon*, szándékozott mindenütt nyomában lenni az ellenségnek.

(*Roveredó*, *Tirolis* és a' *Velentzei* föld' szélénn fekvő erőss kis *Város*, *Trient*-től 4 óránnyira esik.)

A' *Mántuaiak*nak hazai szeretetését, és *Fejedelmek*hez viseltető hívségét nem győzik eléggé magasztalni azon Magyar Tiszt Urak, a' kik *Mántuából* érkeztek friss egésségbenn.

Az önként vállalkozott *Bétsi* gyalog fegyveres Népből meg-jelentek tegnap nyóltz ezerenn, a' *Tanulók*' 's a' *Kalmár-legények*' *Seregével*, és két száz önként vállalkozott Lovasokkal egyetem-

benn, a' *Burghthor* nevezetű Városi Kapu előtt lévő *Glazinn*, a' hol Misét mondott egy sátor alatt az Érsek *Suffraganessa*, 's egynehány zászlók meg-szenteltettek, 's azok alá a' fegyveres Nép meg-eskette-tett. Jelen volt ezen tzeremóniánn Ő Felsége is. Nagy része az említett fegyveres Népnek el indult még tegnap, a' hátra maradt rész pedig ma.

A' Bétsi Tanulók' Serege is, mely, ezer száz harmintz és egynehány főből áll, tegnap indult el *Bétsből* a' *Márs* mezejére. Tegnapelőtt, meg-mutatta vala magát a' Felségek előtt, által masírozván a' Tsáfszári palota' udvaránn, a' két régi zászlójai alatt, muzsikával, fegyveressen, és Formaruhában, mely áll: rövid szarú tsizmából; hófzú nadrágból és zöld hajtókás hófzú kabátból melyeknek kékes szürke a' színe, zöld forgos, és sárga 's fekete pántlikából készült bokrétájú kalapból. A' mi kevés gyakorlásokat tehetett ezen szép Ifjú Sereg, lépésekben és fordulásokban, a' *Glazinn* (a' Város és külső Városok között lévő terségenn) bőven meg-mutatta már csak azok által is, hogy igen hamar belé tanul a' Katonai kötelességekbe.

Ezen Seregben, a' kinek tehetsége vagyon, maga tartja magát: a' kinek pedig nints, Az, az *Universitás'* Kaifszájából fizetődik.

Az Alsó-Ausztriai 3 főbb Rendeknek választott Képviselei, egy szép Buzdítást adtak ki nyomtatásban Apr. 13-dikán, melynek summája oda megy ki: hogy Ők a' 3 főbb Rendek' nevében egy Kommissziót neveztek ki, melynél, minden fegyvertfogható Alsó-Ausztriai Nemesek és Rendekhez tartozó Tisztviselők, kik, a' Haza' védelmezésére, készséget éreznek magokbann, bé-írhatják neveiket. Írták is bé szép számmal nem tsak Nemesek és az Alsó-Ausztriai három Rendekhez tartozó Tisztviselők, hanem más Dicastériálisták is. A' Rendekhez tulajdonképpen tartozók kik ezen Korpushoz állanak, kapnak ötven forint Ajándék-fel-pénzt, és naponként egy forintot; mások pedig, huzonöt forint Ajándék-fel-pénzt, és naponként tiz garast. Különös Forma-ruhája ezen Seregnek még nintsen; hanem a' kalapja mellett lévő, veress és fejr-színű forgóval különbözteti magát. Meg-járta már egynehányszor a' főbb útszákat, a' Rendek' tzifra dobjával, 's egyéb muzsikaszerekkel. Elötte mentek az Alsó-Ausztriai Kormányfzék' Kapussai is Innepi ruhájaikbann.

A' Frantziák ellen fel-keltt Alsó-Ausztriai Föld-népének temérdek sokasága közzül egy résznek olyatén hofzszú nyelvű eszközei vagynak, melyekkel a' Lovast is

le lehet rántani a' nyeregből, más résznek pedig hosszú nyelvű vágó-eszközei.

*Károly* Fő-Hertzeg még *Béts*ben van, 's itt van a' Cancelláriája is, az *Althán-Házbann* a' *Wiedenenn*.

A' Hadszünet (Armistitium) ismét meghosszabbított Apr. 20-dikáig.

Tegnap egy Spiont hoztak bé *Béts*be, a' ki, Tiszti-ruhában vizsgálta volt a' táborn, mely van *Béts* Városá' lineája előtt, innen *Schönbrunn*on.

A' Nádor-Ispány' fő vezérlése alatt vitézkedő Magyar Nemességhez rendeltettek a' Katonai Ingenieurek között: Oberstlieutenant *Meyer*, a' ki *Károly* Fő-Hertzeget tanította Fortificatióra, egy Kapitány, és az Ingenieur Académiából nyöltz ki-tanúlt Ifjak, kik között egy, Néhai Udvari Tanácsos és Cancelláriai Referendárius *Pogány* Lajos Urnak nagy reménységű Fia, *Pogány* Lajos Ur. Tegnap estve szándékoztak ezen Ingenieur Urak *Györbe* le indulni.

Nádor-Ispány Ő Kir. Fő-Hertzsege, Apr. 11-dikénn délután Budára érkezett.

Nemes *Vas* Vármegye, az Insurrectióra nézve való közönséges Gyűlését tartotta a' múlt Szombaton, *Szombathelyen*, melyre oly számmal vala öfzfe seregelve a' Nemesség, hogy a' szabad Ég alatt kellett tartatni a' Gyűlésnek, Püspök Ő Exc. ja udvarában. A' Végzés a' lett, hogy

két ezer gyalogok és ezer Lovasok fogjanak fegyvert a' Haza' védelmezésére, és ezen Seregnek Vezérjévé neveztetett *Boros* Feldmarschallieutenánt, a' ki már ott-hon vólt nyugodalomban.

Sok más Vármegyékről is haljuk, hogy meg-tették a' szükséges és fogánatos rendeléseket az Insurrectióra nézve.

Horvát-Országban a' *Zágrábi* Püspök, Hertzeg *Battyáni* Lajos, és az *Er-dödy* Grófok Bandériomokat állítottak fel.

*Pestről Béts* felé Apr. 10-dikén 608 újj Katonák szállítottak; 11-dikénn, 734-enn; 12-dikénn pedig 300-ann.

A' Fr. Direktórium és a' Törvényhozó Gyűlés, gyakran láttatnak nem egefűz meg-elégedéssel lenni egymás eránt.

A' Nápolyi Király, Pápa Ő Szentségétől meg-nyerte azt a' régen sürgetett engedelmet, hogy maga nevezhessen Püspököket a' maga Országában.

A' Békesség eránt, következendöképpen nyilatkoztatta ki magát Ő Felsege, az Alsó - Ausztriai Gubernátor által Ápril. 13-dikánn közönséggé tett Jelentésbenn.

„Oly meg-nyugtató reménységgel vagy on még mind úntalan Ő Felsege, hogy az ellenség végre az egyenességgel inkább meg-egygyező gondolatokra tér, 's azokat, magok valóságában fogja nézni, a' melye-

ket Ő Felsége maga részéről nyilatkoztatott ki. Olyanok ezek, valmilyenek tsak lehetnek, az Ő Felsége' méltósága' betsületének 's tekintetének; valamint azon nagy és hatalmas Nemzetekéének is szembe-tünőkép-pen való meg-alatsonítása nélkül, a' mel-jekenn szerentséje van uralkodni Ő Felsé-gének; és hogyha még tovább ment vól-na, kellene attól tartani, hogy veszt Ő Felsége, ezenn Nemzetek előtt való te-kintetéből, a' mely szintén oly betses Ő Felsége előtt, valamint azoknak szerete-te, és hozzája való ragaszkodása."

A' Seregnél lévõ Fõ Posta Director *Baroni Úr*, tegnap érkezett *Bétsbe Mannheimből*, 's beszéli, hogy egészsz tsendes-séget tapasztalt azokonn a' *Mannheimi ví-dékekenn*.

Esmeretes érdemű Hadi Tárnok-Me-ster Báró *Alvinczy* Hazánkfia, a' kit tsupán meg-romlott egészsége kényszerített a' szol-gálatból való el kéredzésre, oly szívreha-tó ki-fejezésű Írását vette most Ő Felségé-nek, a' melynek olvasására új erõt nyert ezen ősz Magyar Vezér, 's ajánlotta ma-gát, hogy ámbár az orvosságokkal való élést még nem lehet néki félre tenni: mind-azáltal, Ő Felsége' kívánsága szerént kész le menni *Budára*, és segítségére lenni Kir. Hertzeg Palatínusunknak, a' méltán nagy reménységű Nemes Magyar Seregnék el- intézésébenn.